LRKSA OFICIALUS ORGANAS, KATALIKIŠKAI TAUTIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Prenumerata metams $2.00, pusmečiui $1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas Wilkes-Barre 3-4711

GARSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre Pa.
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

Entered as Second Class Matter January 16, 1928, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912

No. 19. KETVIRTADIENIS, GEGUŽĖS-MAY 11, 1950 VOL.-METAI XXXIV

Dienos Klausimai

Pereitą sekmadienį, gegužės 7-tą, Detroit, Mich., lietuvių Šv. Antano parapijos draugijos ir organizacijų kuopos surengė didelį bankietą pagerbti kleboną kunigą dr. Igną F. Boreišį sulaukusį 30 metų kunigystės sukakties. Kun. dr. Ig. F. Boreišis rūpestingai vadovaudamas parapijai, daug dėmesio skiria centralinėms lietuvių katalikų organizacijoms, kaip mūsų Susivienijimui, Vyčiams, Moterų Sąjungai ir kitoms. Savo gilų lietuvišką patriotiškumą jis parodo darbu ir gausiomis aukomis. Ilgiausių metų!

* * *

Šią savaitę Londone prasidėjo U. S., Anglijos ir Prancūzijos užsienių reikalų ministerių konferencija. Užsitęs dvi savaites. Konferencijos darbotvarkė yra didelė. Ji apima Austrijos, Kinijos, Japonijos problemas, taipgi vakariečių santykius su Vokietija, Jugoslavija, Ispanija ir Sovietų Rusija. Nežiūrint prezidento Trumano optimistiško pareiškimo, kad pasaulinė padėtis dabar yra geresnė, negu 1946 metais, santykiai su Maskva negėrėja, bet darosi kritiškesni.

* * *

Washingtoną pasiekė žinios apie Maskvos planą pravest naujus didelius komunistinių partijų apvalymus. Sako, šį kartą valymas smarkiausia palies Lenkijos komunistų partiją. Daug aukštų civilių ir armijos pareigūnų bus pašalintų. Matomai, Lenkijoj bręsta titoistinis judėjimas. Net karštiems komunistams jau įgriso Maskvos diktavimai. Jie mato, kad prisidengę komunizmo skraiste rusai siekia pavergti ir išnaikinti kitas tautas. U. S. valstybės departamento oficialai pripažįsta, kad pavergtose šalyse žmonių nepasitenkinimas komunizmu ir maskolių dominavimu yra labai didelis, vienok nusikratyt neįmanoma, nes slaptoji policija ir politiniai agentai yra labai įsistiprinę. Daug optimistiškiau į padėtį žiūri Maršalo plano administratorius Paul Hoffman. Jis tvirtina, kad kai tik vakarinė Europa atsigriebs savo pajėgumą ir ekonominę "sveikatą", Sovietų Rusija nepajėgs išlaikyti rytinės Europos, nes neapykanta komunistiniam režimui yra labai stipri.

* * *

Maskva paskelbė, kad kone visi vokiečiai karo nelaisviai yra sugrąžinti. Šis pranešimas pritrenkė vakarinės Vokietijos vyriausybę ir visą vokiečių tautą. 1945 metais Maskva skelbė, kad Rusijoj randasi 3,500,000 vokiečių nelaisvių. Vėliausias Maskvos pranešimas nurodo, kad repatrijuota iš viso 1,939,063. Tai kur dingo likusieji pusantro milijono vokiečių? Neveltui vokiečiai išgirdę tokią žinią paskendo gedule, kokį jie pergyveno tik pralaimėję karą. Vykdydama tokį kitataučių naikinimą Maskva nenustoja vilčių prisiviliot vokiečius ir kitas tautas. Ar ilgai toks žmonių žudymas tęsis?

* * *

Federalio Investigacijos Biuro (FBI) viršininkas J. Edgar Hoover sako, kad didžiausia Amerikos komunistų partijos jėga glūdi taip vadinamuose bendrakeleiviuose (fellow-travelers), kurie kai skruzdės kibžda Amerikos draugijinio gyvenimo pagrinduose. Hooverio žiniomis, šios šalies komunistų partija turi tik 55,000 narių, tuo tarpu bendrakeleivių yra apie pusė milijono ir šie atlieka darbą, kurį padiktuoja raudonasis Hitleris sėdintis Kremliuje. Su slapukais, dirbančiais Stalino naudai, daug sunkiau kovoti ir juos demaskuoti.

DARBŠČIOJI BAŽNYČIOS BITELĖ

(30 Metų, Kaip Kun. Klebonas Magnus J. Kazėnas Pittsburghe)

Yra žmonių, kurie savo praeities metuose palieka gilius ir ryškius pėdsakus visur, kur tik jie bebūtų keliavę . . .

Štai kun. Magnus J. Kazėnas yra vienas iš tokių. Šių metų gegužės mėn. 7 dieną suėjo lygiai 30 metų, kaip jis nepailstančia dvasia darbuojasi Šv. Kazimiero lietuvių parapijoj Pittsburghe, Pa. Jo atlikti darbai šioj parapijoj bus amžinas paminklas jo šviesiai asmenybei.

Pradžioje—žiupsnelis iš jo biografijos.

Jis gimė 1885 m. liepos 2 d. Šiaurės Lietuvoj—Pasvalio parapijoj, Parvalkų kaime ši tvarkingų, darbščių ir giliai tikinčių tėvų ūkininkų. Atrodo, iš jų jis bus paveldėjęs ir kruopštųjį darbštumą bei kliūčių nebijančią valią. Juo labiau, kad pasvaliečiai iš viso pasižymi savo charakterio stiprumu!

Baigęs pradžios mokyklą Pasvaly ir toliau pasimokęs Panevėžy, 1904 metais, brolio kviečiamas, jis atvyksta į U.S.A.

Degdamas noru mokytis ir būdamas gabus, tuojau įstoja į Šv. Marijos vardo kolegiją Detroite, kurią sėkmingai baigia 1908 metais.

Dabar jam atsiveria durys į jo seniai lauktą ir siektą idealą—tapti kunigu. Dėl to jis įstoja į Šv. Kirilijaus ir Metodijaus vardo kunigų seminariją Orchard Lake, Mich. Ją baigęs, 1913 m. birželio 7 dieną įšventinamas kunigu.

Jaunasis ir energija trykštąs kunigas Magnus J. Kazėnas visu atsidavimu pradeda eiti įvairias kunigiškas pareigas: pačioj pradžioj trejetą mėnesių Brier Hill, Pa., pavaduoja sergantį kleboną, nuo 1913 m. rugsėjo 11 d. iki 1917 m. lapkričio 17 d. klebonauja Šv. Juozapo vardo lietuvių parapijoj, Donora, Pa. Po to perkeliamas kleboną į Šv. Antano vardo lietuvių parapiją Bridgeville, Pa., ir, čia gyvendamas, kartu kapelionauja City Home Hospital Mayview, Pa.

Pagaliau 1920 m. gegužės 7 iškeliamas administratoriumi į Šv. Kazimiero vardo lietuvių parapiją Pittsburghe, Pa., kur klebonavo sirguliuojąs kun. J. Sutkaitis.

Po garbingo atminimo kun. kleb. J. Sutkaičio mirties, 1927 m. rugsėjo 30 d. paskiriamas ir šios parapijos klebonu. Čia jis visu uolumu ir tebeklebonauja.

Kun. Magnus J. Kazėnas yra labai daug gera padaręs šioj parapijoj.

Iš įgimties būdamas nepalaužiamos valios optimistas ir kartu gabus administratorius, jis įkuria Šv. Kazimiero vardo didžiules kapines, kurios pasižymi savo tvarkingumu bei gražumu ir kuriomis naudojasi ir kitų Pitsburgho lietuvių parapijų katalikai lietuviai. Jis atsikviečia seseris pranciškietes ir jas čia įkurdina; seserys čia dabar gražiai darbuojasi, jaunimą bemokydamos ir beauklėdamos. Jis įsteigia parapijinę pradžios mokyklą ir gimnaziją—Šv. Kazimiero "High School"; padidina jos patalpas. Jis su kitais taip pat įkuria ir Šv. Pranciškaus akademiją mergaitėms. Jis pastato gražią kleboniją (ir Bridgeville, Pa. jis pastatė kleboniją, ten klebonaudamas). Dabar jis pasiryžęs netrukus pradėti statyti prie esamos Šv. Kazimiero gimnazijos dar rūmus, kuriuose bus sporto salė, vaikų darželis ir k.

Nepamirškime, kad jis visą laiką sielojasi įvairiomis lietuvių organizacijomis, kad savo sumanumu išgelbėjo parapiją iš gausiai ir žiauriai siautėjusių "nazaliežninkų", kurie dabar čia visai lšnyko ir tt. ir tt.

Nenuostabu, jog 1938 metais jo parapijiečiai labai gražiai jį pagerbė jo sidabriniame kunigystės jubiliejuje.

Išvaręs tokią gilią apaštališko ir lietuviško darbo vagą, ir šiandie jis tebėra pilnas jėgų bei naujų planų.

Tegu Gerasis Dievas dar ilgai jį laiko sveiką ir gyvą tarp jo mylimų parapijiečių!

Alfa Sušinskas

LRKSA PAKVIESTAS SVARBION KONFERENCIJON WASHINGTONE

Lietuvių R. K. Susivienijimas yra pakviestas dalyvauti National Education Association (Nacionalės Švietimo Sąjungos) penktojoj konferencijoj, kuri įvyks š. m. gegužės mėn. 22-24 d., Statler viešbuty, Washingtone. Kviečia J. Howard McGrath, U. S. generalinis prokuroras.

Į šią konferenciją yra pakviesta SLA ir apie 500 įvairių didžiųjų Amerikos organizacijų vadų.

Dalyvaus ir valdžios atstovai. Atitinkamas kalbas pasakys U. S. vice prezidentas Alben W. Barkley, senatorius Irving Ives, generalinis prokuroras McGrath ir daugelis kitų. Bus svarstomi imigracijos, tremtinių įkurdinimo, naturalizacijos ir kiti reikalai.

DA VIENAS SKAUDUS ANTAUSIS RAUDONIESIEMS

VIENNA.—Gegužės 7-tą Sov. Rusijos okupuotoje Austrijos zonoje įvyko municipaliniai rinkimai. Austrų Liaudies Partija pravedė 13,462 pareigūnus, socialistai laimėjo 6,233 mandatus, o komunistai ir jų bendrakeleiviai radikalai socialistai laimėjo tik 397 mandatus. Iš okupantų paskirtų 11 majorų tik vienas laimėjo rinkimuose. Bendrai, komunistai surinko tik 5 procentus balsų.

DIDELI AUDRŲ NUOSTOLIAI

New York.—Gegužės 7-tą didelės audros nusiaubė New York'o ir Naujosios Anglijos valstijas. Atlantike nuskandino daugybę valčių. Suregistruota 20 žuvusių.

Perryton, Texas.—Gegužės 5-tą didelės audros nusiaubė Kansas, Texas ir Oklahoma valstijas. Žuvusių ir sužeistų suregistruota 50 asmenų; materialiai nuostoliai irgi dideli.

LRKSA 57-TASIS SEIMAS

ATSTOVŲ RINKIMO TVARKA

56-jo seimo, buvusio 1948 metais Boston, Mass., nutarimu, LRKSA 57-tasis seimas yra šaukiamas Detroit, Michigan.

Vykdomosios Tarybos ir Detroite veikiančių kuopų bei jų sudaryto specialaus komiteto susitarimu, LRKSA 57 seimas įvyks 1950 metais liepos 10, 11, 12 ir 13 dienomis Hotel Statler, Detroit, Mich.

Kuopų valdybų ir narių patogumui paduodu šią Susivienymo Konstitucijos (Seimo sudėtis) ištrauką:

1. Seimas susidarys iš teisėtai išrinktų kuopos delegatų ir Vykdomosios Tarybos narių.

2. Kiekviena Susivienymo kuopa, kuri Centro yra pripažinta geram stovy, turi teisę siųsti Seiman delegatą.

3. Kiekviena kuopa turi teisę rinkti delegatą nuo kiekvienų 50 narių ir vieną delegatą nuo likusios dalies, jeigu siekia dvidešimt penkis (25) narius.

4. Kiekvienas veiklus ir gero stovio narys, kuris yra išbuvęs metus laiko Susivienyme ir kuopoje nemažiau šešių mėnesių, turi teisės būti išrinktu delegatu į Seimą.

5. Delegatai ir alternatai renkami slaptu ir betarpišku balsavimu ir išrenkami dauguma dalyvaujančių balsavime narių legaliai paskelbtam reguliariam kuopos susirinkime nevėliau 30 dienų ir neankščiau 90 dienų prieš Susivienymo Seimą.

6. Naujai įsikūrusios kuopos gali siųsti delegatus, jeigu jos bus Vykdomosios Tarybos pripažintomis ir sumokės savo duokles Susivienymo Centrui nevėliau 30 dienų prieš Seimą.

7. Jeigu po rinkimui delegatas atsisakytų ar negalėtų Seiman vykti, tai kuopa turi teisę į jo vietą siųsti alternatą, kuris rinkimų laiku gavo daugiausia balsų. Apie tokią atmainą turi būt pranešta Susivienymo Centrui.

8. Kiekvienas Seimo delegatas privalo turėt mandatą iš kuopos, kuri jį siunčia ir gali atstovauti tik savo kuopą, kurioj priklauso. Liudymas turi būti išrašytas duplikato formoj, pasirašytas kuopos pirmininko, raštininko, taip pat turi būt pridėta kuopos antspauda, siunčiant Centro Raštinėn delegatų narystės stovio patikrinimui nevėliau 15 dienų prieš Seimą. Mandato originalą delegatas atsiveža su savim į Seimą.

9. Suspenduotų kuopų nariai ar suspenduotas narys, negali būti Seimo delegatu.

Į šiuos Konstitucijos paragrafus prašau kreipti rimto dėmesio ir renkant į Seimą delegatus šių nuostatų laikytis.

Berods ir priminti nereikia, kad kiekvienas narys trokšta gerovės savo organizacijai. Ypač mūsų kuopų valdybos ir veikėjai turi gyvai dalyvauti organizacijos veikloje, nes jie labiausiai yra atsakomingi už jos gerovę. Todėl reikia išanksto rūpintis, kad LRKSA Seimas būtų gausinges ir visais požvilgiais sekmingas.

LEONARD ŠIMUTIS,
LRKSA Prezidentas

AMERIKOS RAUDONOJO KRYŽIAUS KRAUJO PROGRAMA

Kraujas įvairiose formose išgelbsti šimtus gyvybių kasdien Amerikos ligoninėse ir daug šios gyvybę - gelbstančios medžiagos Amerikos Raudonojo Kryžiaus pristatoma, kur tik yra reikalinga.

Šią kraujo programą veda 30 Raudonojo Kryžiaus kraujo centrų, kurie randasi dideliuose miestuose, ir daugiau negu 1,600 ligoninių, kurios gauna tą kraują iš centrų ir vartoja savo ligoniams.

uNo pradžios programos sausio mėnesį 1948 m. beveik 456,000 vyrų ir moterų atėjo į centrus ir paaukojo 613,000 puskvorčių kraujo. "Bloodmobiles" trokai įrengti priimti kraujo aukas kaimuose—pasiruošę patarnauti ten, kur ūkininkai negali važiuoti į centrus.

Kraujo aukotojas gali sau vienas ,arba grupėje, ateiti į centrą kaipo narys įstaigos, fabriko, klubų arba bažnyčios delegacijų. Jis išpildo trumpą blanką ir nueina į mažą kambarėlį, kur atsigula. Slaugė įdeda adatą į vienos rankos gyslą ir kraujas teka per trūbelę į stiklinę bonką. Užima tik nuo 7 iki 15 minučių. Tik vienas puskvortis išimamas vienu kartu. Dėl jo sveikatos, aukotojas negali aukoti daugiau kraujo per 8 savaites. Per metus laiko jis gali aukoti kraujo tik apie penkis kartus.

Aukavęs kraujo, aukotojas pakviečiamas į "canteen" gerti kavos, pieno, arba ką užkąsti.

Aukotojo kraujas pasiunčiamas į laboratoriją. Kraujas analizuojamas ir paskirstomas į tinkamą kraujo grupę, supilamas į stiklinę ir pažymimas "whole blood" ir pasiunčiamas į centrą, kur labiausiai reikalingas. Iš ten siunčiamas į ligoninę, kuri, sudaro kraujo rezervus per Raudonojo Kryžiaus programą.

Kai kurios ligoninės, kurios turi "blood banks" atskirai nuo Raudonojo Kryžiaus, reikalauja $25.00 arba $30.00 už puskvortį kraujo. Bet tos ligoninės nereikalauja užmokesties, jeigu ligonis sutinka atgal aukoti du puskvorčius, kada pasveiksta.

Kraujas pradeda sugesti po trijų savaičių, nors visą laiką laikomas šaldytuve. Jeigu per tą laiką kraujas nesuvartojamas, jis yra grąžinamas atgal į Raudonojo Kryžiaus kraujo centrą, arba į komercinę laboratoriją kontraktuotą su Raudonuoju Kryžium. Laboratorijoj kraujas įdedamas į mašiną, kuri labai greit sukasi. Raudono kraujo celės pasilieka mašinos dugne. Jos supakuojamos ir siunčiamos į ligonines, kur vartojamos kovoje su anemija. Šis skystimas vadinamas "plazma". Plazma pakeičiama į pudrą arba sušaldoma ir atgal siunčiama į ligonines, kur vartojama įvairių ligų gydymui. Didelis nuošimtis plazmos vartojamas gydymui inkstų ir kepenų ligų, apsaugoti nuo tvmų ir pagreitina kraujo sukrekėjimą įvairiose operacijose.

Per antrąjį pasaulinį karą Raudonasis Kryžius surinko daugiau negu 13 milijonų puskvorčių kraujo. Kariuomenė ir laivynas prašė Raudonojo Kryžiaus pravesti tą programą. Bet vieną mėnesį po karo Raudonasis Kryžius pertraukė šią kraujo programą. Buvo toks trūkumas, kad privačių gydytojų ir chirurgų komitetas, po rimtos studijos, vėl prašė, kad Raudonasis Kryžius antrą kartą rinktų kraują.

Raudonasis Kryžius tikisi įsteigti 17 naujų kraujo centrų 1950 ir 1951 metais šale dabartinių 30, atidarydamas kitus centrus pagal reikalavimą.

C. C.

1917 m. gegužės 27—birželio 3 įvyko Lietuvių Seimas Petrapilyje.

PEREITOS SAVAITĖS REZULTATAS–29

ŠIAME SĄRAŠE FIGURUOJA TIK CENTRO GENERALINIAI ORGANIZATORIAI

Pereitą savaitę Susivienijimo centras gavo daktaro kvotėjo patikrintas ir paliudytas aplikacijas ir įregistravo šiuos naujus narius:

10 kp.	Philadelphia, Pa.—Mislauskas, Henrikas	Dambrava
10 "	Philadelphia, Pa.—Macnorius, Bronė	"
10 "	Philadelphia, Pa.—Macnorius, Regina (Juv.)	"
190 "	Brooklyn, N. Y.—Šimkus, Leonardas	"
190 "	Brooklyn, N. Y.—Šimkus, Viktorija	"
190 "	Brooklyn, N. Y.—Šimkus, Birutė (Juv.)	"
190 "	Brooklyn, N. Y.—Šimkus, Gražina (Juv.)	"
243 "	Amsterdam, N. Y.—Aleksa, Juozas	Bajerčius
280 "	Hudson, N. Y.—Barius, Rose	"
280 "	Hudson, N. Y.—Barius, Vladas	"
280 "	Hudson, N. Y.—Norkūnas, Ona	"
280 "	Hudson, N. Y.—Vegetienė, Elena	"
280 "	Hudson, N. Y.—Putuska, Irena	"
280 "	Hudson, N. Y.—Karazija, Danutė (Juv.)	"
280 "	Hudson, N. Y.—Bartniauskas, Augustinas (Juv.)	"
48 "	Cicero, Ill.—Zailskas, Pranas	Kleiva
85 "	Chicago, Ill.—Valatkaitis, Apolionija	"
85 "	Chicago, Ill.—Valatkaitis, Alfonsas	"
85 "	Chicago, Ill.—Šalčius, Irena	"
85 "	Chicago, Ill.—Valatkaitis, Vytautas	"
85 "	Chicago, Ill.—Šalčius, Paulius	"
85 "	Chicago, Ill.—Marcinkevičius, Kazimieras	"
85 "	Chicago, Ill.—Marcinkevičius, Bronė	"
85 "	Chicago, Ill.—Jagėla, Jonas	"
85 "	Chicago, Ill.—Jagėla, Ona	"
85 "	Chicago, Ill.—Šalčius, Jonas (Juv.)	"
85 "	Chicago, Ill.—Jagėla, Juratė Viktorija (Juv.)	"
85 "	Chicago, Ill.—Marcinkevičius, Rimantas (Juv.)	"
85 "	Chicago, Ill.—Valatkaitis, Gabrielė Dalia	"

Trumpoj santraukoj daviniai taip išrodo: 85 kp., Chicago, Ill., laimėjo 13 naujų narių; 280 kp., Hudson, N. Y.—7; 190 kp., Brooklyn, N. Y.—4; 10 kp., Philadelphia, Pa.—3; 48 kp., Cicero, Ill. ir 243 kp., Amsterdam, N. Y. —po 1.

Organizatoriaus Kazio Kleivos kreditui tenka 14 naujų narių, dr. Jono Bajerčiaus—8 ir dr. V. A. Dambravos —7.

Pažymėtina, kad šios savaitės sąraše figuruoja tik generaliniai organizatoriai. **Mes vėl kreipiamės į visų kuopų organizatorius ir pareigūnus bent prieš seimą sukrusti ir prirašyti naujų narių.**

Turime davinių, kad sekančios savaitės naujų narių sąrašas bus dar didesnis ir įvairesnis. Tai yra geri ženklai, kurie rodo, kad mūsų organizacija tvirtais žingsniais eina pirmyn.

LIETUVOS STEIGIAMOJO SEIMO 30 METŲ SUKAKTIS

Gegužės mėn. 15-toji yra nepaprastai reikšminga data lietuvių tautos atgimimo istorijoje.

1920 m. gegužės mėn. 15 d., t. y., prieš 30 metų, pirmą kartą Kaune susirinko Lietuvos Steigiamasis Seimas, susidedąs iš 112 atstovų ir išrinktas slaptu ir visuotiniu balsavimu. Lietuvos istorijoje tai pirmutinė pačių gyventojų demokratiškai išrinkta tautos atstovybė. Visi Lietuvos piliečiai, vyrai ir moterys, turėjo lygų balsą ir betarpiškai rinko atstovus.

Pirmuoju Steigiamojo Seimo aktu buvo ratifikuotas Lietuvos nepriklausomybės paskelbimas, demokratišką respubliką priimant kaip Lietuvos valstybės formą. Šitaip buvo realizuotas vieningas ir nepalaužiamas lietuvių tautos troškimas visiems laikams atsikratyti svetimųjų priespaudos ir savo valstybinį gyvenimą tvarkyti laisvai ir demokratiniais principais.

Šituo aktu užbaigęs Lietuvos valstybės atkūrimą, Steigiamasis Seimas padėjo tvirtus pagrindus tolimesniam nepriklausomos Lietuvos politiniam brendimui, materialinei gerovei ir kultūrinei pažangai: davė kraštui valstybės konstituciją, kuri visiems piliečiams garantavo žodžio, spaudos, sąžinės, susirinkimų ir draugijų laisves; apgynė kraštą nuo išorinių priešų; tarptautinėmis sutartimis įjungė Lietuvą į pasaulio valstybių šeimą; įvedė nuosavą valstybės valiutą; išleido Žemės Reformos įstatymą, kurį įvykdžius sustiprėjo ekonomiškai lietuviškasis tautos elementas sodžiuje; įsteigė Lietuvos universitetą. Žodžiu, Steigiamajam Seimui vadovaujant, Lietuva tvirtai atsistojo ant kojų kaip politiniai organizuota, pati sugebanti tvarkyti savo valstybinį gyvenimą ir visų kitų pasaulio kraštų pripažinta valstybė. Jungtinės Amerikos Valstybės de jure pripažino Lietuvą suverenine valstybe 1922 m. liepos mėn. 28 d.

Per Steigiamąjį Seimą pareikšto savo troškimo būti laisva ir nepriklausoma lietuvių tauta niekuomet nėra atsižadėjusi. Tik smurtu ir klasta, prieš tautos valią ir sulaužydama iškilmingai duotus savo pažadus bei tarptautines sutartis, Sovietų Sąjunga galėjo aneksuoti Lietuvos teritoriją ir krašte įvesti bolševikinę santvarką.

Ši reikšminga Lietuvos Steigiamojo Seimo sukaktis tepriminą kiekvienam sąmoningam lietuviui didžiąją Lietuvos bylą; tesustiprina kiekvieno lietuvio pasiryžimą visomis išgalėmis ir nepaliaujamai kovoti, iki Lietuva vėl atgaus suverenines teises, ir dabar jai tebepripažįstamas demokratinių kraštų vyriausybių; teįsąmonina kiekvieną, kad atgimusioje laisvoje ir nepriklausomoje Lietuvoje vėl būtų atstatyti tie demokratiniai principai, kurie buvo deklaruoti Steigiamojo Seimo priimtoje Lietuvos valstybės konstitucijoje.

Amerikos Lietuvių Taryba

1943 m. gegužės 15-tą gestapas likvidavo Lietuvos Vietinę Rinktinę.

LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENYMO AMERIKOJE
OFICIALIS ORGANAS

GARSAS

Ileina ketvirtadieniais Redaguoja MATAS ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:
Jung. Am. Valst. metams $2.00, pusei metų $1.00; užsieniuose metams $3.50
Skelbimų kainos sulig pareikalavimo.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"
Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America $2.00. Foreign countries $3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

''GARSAS''
73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

MARKATNA SUKAKTIS

Gegužės 7-tą suėjo lygiai 5 metai, kaip sumušti vokiečiai besąlyginiai pasidavė alijantams.

Šiandien pasižiūrėjus į pasaulinę padėtį šiurpas sukrečia ne tik pavergtų tautų žmones, bet ir pačius vakariečius, svarbiausius pergalės dalyvius. Šiandien Sovietų Rusija kontroliuoja virš 4 milijonų kvadratinių mylių svetimų teritorijų su pusšešto šimto milijonų žmonių. Europoje Sovietų Rusija yra pavergusi devynias prieš antrąjį pasaulinį karą buvusias nepriklausomas valstybes, būtent, Lietuvą, Latviją, Estiją, Lenkiją, Čekoslovakiją, Rumuniją, Vengriją, Bulgariją ir Albaniją; Maskva taipgi kontroliuoja ir sovietina trečdalį Vokietijos, trečdalį Austrijos. Azijoje Maskva kontroliuoja Kiniją ir pusę Korėjos.

Kitaip sakant, nugalėtų nacių, fašistų ir japonų vietoje įsigalėjo raudonasis agresorius, kuris planingai drumsčia taiką, siekia naujų grobių. Tokio žmonių žudymo ir tautų naikinimo pasaulio istorija nežino, kokį dabar vykdo rusų imperialistai prisidengę raudonąja skraiste.

Sumušti trijulę ašį—nacius, fašistus ir japonus demokratijos paaukojo daug žmonių gyvybių, materialių turtų ir dvasinių gėrybių. Vien Jungtinės Amerikos Valstybės antrame pasauliniame kare prarado 300,000 karių, apie 700,000 sužeistų, tarp kurių tūkstančiai nepataisomų invalidų. Laimėti antrąjį pasaulinį karą Jungtinės Amerikos Valstybės sumobilizavo apie 16 milijonų stipriausių žmonių ir išleido arti 300 bilijonų dolerų. Mūsų šalies lak-000 įvairaus dydžio laivų, tarp kurių buvo 1500 karo vynas, aptarnauti du vandenynu, sukonstruktavo virš 100,- laivų. Nuo karo pradžios iki galutinos pergalės mūsų šalis pagamino arti pustrečio šimto tūkstančių įvairių rūšių lėktuvų, virš šimto tūkstančių tankų ir šarvuotų karų, virš milijono įvairių rūšių artilerijos vienetų, arti 20 milijonų smulkių ginklų, pustrečio milijono trokų, įnimant 660,000 džypų, ir neapsakomą daugybę kitokių karo reikmenų.

Kokia ironija! Daug karo reikmenų mūsų šalis nugabeno Sovietų Rusijai, kuri, pasidėkojant šiai pagalbai, apsigynė nuo nacių, o dabar prieš savo išgelbėtojus veda šaltąjį karą, kurs ekspertų nuomone anksčiau ar vėliau išsivystys į karštąjį karą.

Žodžiu sakant, minint 5-kių metų Vokietijos pasidavimo sukaktį pasaulinės padėties vaizdas yra labai markatnas. Mums lietuviams tas vaizdas yra dar liūdnesnis, nes mes žinome, kokio likimo susilaukė mūsų senoji tėvynė Lietuva ir kokią tragediją pergyvena mūsų tauta už geležinės uždangos.

REIK RAŠYT SUSIVIENIJIMAS, O NE SUSIVIENYMAS

Dienraštis "Draugas" turi įvedęs skyrių pavadintą "Mūsų Kalba". Šį skyrių tvarko žinomi lietuvių filologai—kalbos žinovai P. Skardžius ir S. Barzdukas.

Nuo spaudos atgavimo (gegužės 7, 1904) lietuvių kalbos gryninimas nuo įvairių svetimybių, ypatingai slaviškų barbarybių, pastūmėtas žymiai pirmyn. Šioje srityje plačiausią barą nuvarė Jablonskis, Būga, kun. Laukaitis ir kiti vyresnės kartos pagarsėję filologai. Dabar tą garbingą darbą tęsia jų auklėtiniai—jaunesnės kartos filologai.

Rimtieji tautos veikėjai nurodinėjo ir nurodinėja gimtosios kalbos žinojimo svarbą. Tad ir mes kiek išgalėdami stengiamės tų patarimų prisilaikyti.

"Draugo" Nr. 86-me, balandžio 15, 1950, S. B. paaiškino, kad vietoj—"Garsas", LRKSA "oficialis organas" reikia vartoti *oficialus*. ". . . ir šalia svetimos kilmės būdvardžių *idealas, aktyvas, pasyvas, negatyvas, liberalas, moralas* ir kt., teiktini būdvardžiai *idealus,-i, aktyvus,-i, pasyvus,-i, negatyvus,-i, objektyvus,-i, liberalus,-i, moralus,-i*. Dėl to reikia vartoti ir būdvardį *oficialus,-i*, ne *oficialis-ė*."

"Draugo" Nr. 98-me tas pats kalbininkas S. B. rašo: "Garsas", Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimo Amerikoje oficialus organas, savo organizaciją visur vadina *susivienymu*. Turbūt į "Garsą" nusižiūrėję, šitaip kaikada parašo "Draugas" ir kaikurie kiti Amerikos lietuvių laikraščiai."

". . . iš priešdėlinio veiksmažodžio *susivienyti, susivienija,-ijo* tegal būti sudarytas daiktavardis *susivienijimas*, ne *susivienymas*."

Prie šio antrojo kalbininko S. B. pamokymo—rašyti ne susivienymas, o susivienijimas—mums bus daug sunkiau prisitaikyti.

1905 metais Luzerne apskrities, Penna., teismo įstaigoje įregistruotam čartery mūsų organizacijos titulas lietuvių kalba taip pažymėtas: Susivienyjimas Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje."

Susiv. 38-jo seimo, įvykusio 1924 m. birželio 10-12 dd., Shenandoah, Pa., protokole, išspausdintam oficialiam organe "Garse" (Nr. 28, liepos 10, 1924), yra toks nutarimas:

"Konstitucijos taisymas.

24. L. Šimutis, įnešimų komisijos narys, skaito konstitucijoje pataisymus.

a) Susivienijimas Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje sulietuvintas į *LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMĄ AMERIKOJE. Priimta.*" (Mūsų pabraukta).

Padarius tokį seiminį nutarimą, privalomą pareigūnams ir nariams, *susivienymas* pradėta vartoti netik organe, bet konstitucijoj ir įstatuose, certifikatuose, aplikacijose, blankose, brošiūrėlėse ir visuose kituose spausdiniuose. Dabar tą pavadinimą "išblusinėti" netaip lengva—ims daug laiko iki visi leidiniai ir leidinėliai bus perspausdinti.

Apžvalga

RAUDONŲJŲ TEISMAI

"Darbininkas" šiaip apibudina raudonųjų teismus:

"Nebe naujiena dvasiškijai iškeliami Sovietų teismai. Nėra tokių okupuotų kraštų, kurie nebūtų su jais susipažinę. Ir visur vienodi, tarsi reproduktuotos fotografijos. Tie patys apkaltinimai, tie patys 'prisipažinimai', tos pačios bausmės. Kriminalinių nusikaltimų nėra, o jei kur atsiranda, tai tokius nusikaltėlius Sovietai veikiai išteisina ir padaro savo pareigūnais—agentais. Jie stoja komunistinės veiklos priekyj. Teisiama vien politinius nusikaltėlius. Apkaltinimas iki nuobodumo vienodas. Net visi protokolai tais pačiais žodžiais rašomi. Kaltė visam pasauliui žinoma. Tai nusižengimas prieš 'liaudies valdžią'. (Nė nesigėdi rašyti 'prieš demokratinę liaudies valdžią', nors jiems gerai žinoma, kad visas pasaulis žino, jog ta 'liaudis' ir jos 'demokratinė' valdžia susidaro iš Maskvos primestų Stalino batlaižių). Nusidėjėlių prieš tą valdžią yra šimtai milijonų nebolševikų ir šimtai tūkstančių dvasiškių. Visi jie likviduotini, bet ne iš karto, nes kas gi dirbtų 'liaudies valdžiai' vergiškus darbus—be užmokesnio, badaudamos, skurdeiviškais skarmalais, tikrų tikriausi proletarai, kurių 'rojui' sukurti buvo sukelta Rusijoj revoliucija."

NENUSTOKIM VILTIES

Autoritetingiems šaltiniams paskelbus išvežimą milijono lietuvių Sibiran, savaitraštis "Sandara" rašo:

"Siaubas apima pagalvojus kas darosi mūsų mylimojoje tėvynėje su mums artimais žmonėmis. Kadaise skaitydavome istorijoj apie baisius Chingis-Hano laikus ir netikėjome, kad tai galėjo iš tikrųjų taip būti. Bet tai buvo anais tamsiais ir nekultūringais laikais . . .

"Ir klausai žmogus susirūpinęs—kas gi bus iš mūsų krašto, kada ateis išganymo valanda mūsų tautai? Nejaugi raudonasis slibinas neužsprings nekaltų žmonių krauju ir ašaromis, nejaugi nepabus pasaulio sąžinė ir nepasakys—'gana'! Taurė juodųjų ir kruvinųjų darbų jau pripildyta ir reikia už viską atsiskaityti! Bet ir tokioj klaikioj valandoj vilties nesinori pamesti.

"Atrodo, kad atsiskaitymo diena artėja ir likimo ranka kruvinajam režimui, kaip anam bibliškajam karaliui ant sienos jau rašo: 'Tavo dienos suskaitytos' . . .

"Turėkime ištvermės ir vilties, mors širdis ir kraujais virtų!"

APGAUDINĖJA SAVE

Dienraštis "Naujienos" rašo, kad klysta tie amerikiečiai, kurie vis dar tiki, kad Stalinas ir jo komunistai pasitaisys ir kooperuos su demokratijomis taikos įgyvendinimui.

"Valstybės departamentas, jo patarėjas republikonas John Foster Dulles ir p-ia Eleanora Rooseveltienė viešai pareiškė nepritarią Hooverio pasiūlymui pašalinti Rusiją ir jos satelitus iš Jungtinių Tautų organizacijos. Jie dar nenustoja vilties, kad sovietų valdžia 'susipras' ir pradės kooperuoti su demokratijomis.

"Jokio pagrindo šiai vilčiai nėra. Komunistų delegatai panaudoja Jungtines Tautas tiktai savo melo propagandai ir atakoms prieš laisvąsias tautas. Jeigu kur J. T. komisija nutaria ne taip, kaip nori Maskva, tai jos atstovas bėga lauk ir boikotuoja komisijos posėdžius.

"Gaišinti laiką ginčams su tokiais 'bendradarbiais' nėra prasmės. Ir kam save apgaudinėti, įsivaizduojant, kad Stalinas ateityje gali 'pasitaisyti'.? Ar Hitleris pasitaisė? Ar Mussolini pasitaisė?

"Herbert Hoover turėjo drąsos pažiūrėti tiesai į akis ir pasakyti tai, ką mano ne tiktai jisai, bet ir milijonai kitų žmonių šioje šalyje ir kitur."

POLITINĖS KLAIDOS IR JŲ PASEKOS

Savaitraštis "Vienybė" rašo apie demokratijų vadų baisias klaidas padarytas santykiuose su Maskva.

"Šią savaitę sukako lygiai penkeri metai, kai Amerikos ir Sovietų Sąjungos kariai susitiko Elbės upės pakrantėse, Vokietijoj.

"Tai buvo momentas, kada amerikiečiai bučiavosi su raudonarmiečiais. Be abejonės, tas pasibučiavimas tada buvo nuoširdus. Hitlerio galybė griuvo. Karas už Europą baigtas. Taika, kurios vis taip laukė, atrodė, atėjusi.

"Bet tai buvo prieš penkerius metus, kai naivūs Vakarų valstybių vyrai dar manė, kad Stalinas—ne Hitleris, kuris pasirašo ir sulaužo sutartis tada, kada jam tai patogu ir reikalinga.

"Šiandien jau visiems žinomas faktas, kad Amerikos armijos, jeigu tik joms būtų buvę leista, būtų užėmusios Berlyną ir Prahą pirma, negu ten atsirado raudonoji armija. Deja, Pattono armijai buvo įsakyta grįžti iš Potsdamo, neleista žygiuoti gilyn į Čekoslovakiją ir tt. Maža to. Po karo dvi šimtbios Vokietijos provincijos, Saksonija ir Tiuringija, kurias okupavo amerikiečiai, buvo perleistos sovietams . . .

"Bet pats didžiausias pokštas, kurį Vakarų sąjungininkai išsikirto, tai—Berlynas. Administracijos zonomis pasidaliję Vokietijos sostinę, jie, tur būt, nė nepagalvojo, kad netrukus jiems teks atsidurti sovietų maiše. Apie tokį paprastą dalyką, kaip koridorių į Berlyną, jiems tada, matyt, nė galvon neatėjo.

"Dar daug vandens turės nutekėti Elbės upe, kol tos visos praeities klaidos bus atitaisytos."

PASITYČIOJIMAS IŠ AMERIKIEČIŲ

PRAGA.—Gegužės 4-tą Čekoslovakijos autoritetai atsisakė leisti amerikiečiams paminėti 5-kių metų Pilsen miesto išlaisvinimo sukaktį. Čekų užsienio reikalų ministerija painformavo U. S. ambasadą, kad tokias iškilmes laiko nepageidaujamomis.

Deje, gegužės 5-tą raudonųjų spauda ir radio paskelbė žinią, kad oru atskrido labai gausi Sovietų Rusijos delegacija dalyvauti Pragos išlaisvinimo iškilmėse, kurios įvyko gegužės 7-tą. Pragos radio stotis, paskelbus delegacijos atvykimą, sušuko—"Garbė Stalinui—mūsų išlaisvintojui."

Tokia padėtis nieko nestebina. Šiandien Čekoslovakija turi garbinti raudonuosius tironus, kaip ir kitos pavergtos šalys. Ateis dienos, kuomet čekai atiduos pagarbą tikriesiems savo bičiuliams.

ŽAIBAS PATAIKĖ GATVEKARIN

Pittsburgh, Pa.—Gegužės 5-tą žaibas pataikė į gatvekarį, kuriame važiavo 40 žmonių. 23 asmenys sužeisti, iš kurių trys randasi rimtoj padėty. Tarp sunkiai sužeistų randasi Steve Bartek, 49; Mike Romanios, 63, ir Pasqualle Detrome, 69. Žaibas pataikė į gatvekario vidurį. Netrukus gatvekaris paskendo ugny ir dūmuose.

Į PASAULIO LIETUVES

Didžiausiomis lietuvių tautos sūnų ir dukterų aukomis iš po svetimos priespaudos atsikėlusi Lietuva neilgai džiaugėsi savo nepriklausomu gyvenimu. Mūsų ramų ir kūrybinį darbą nutraukė priešas, įsibrovęs į nuo šimtmečių mūsų protėvių gyvenamą žemę, sugriaudamas mūsų statomos valstybės rūmus ir užgesindamas mūsų kultūros židinius.

Kraštą, kur pilkoji Baltija ir ošiantieji miškai mums nuo amžių kartojo: "Čia jūsų žemė, čia jūsų namai", užvaldė svetimieji, kiekvieną susipratusį lietuvį paskelbdami priešu ir šalindami jį iš gyvenimo. Anksčiau savo žemėje buvęs šeimininkas ir kūrėjas, lietuvis tapo paverstas be teisių vergu.

Apgaule ir smurtu 1940 m. birželio mėn. 15 d. į mūsų tėvynę įsiveržęs raudonasis priešas, savo aukščiausio žiaurumo pasiekdamas 1941 m. birželio 14-17 dienomis, vien tik tada į poliarines Sovietų Sąjungos sritis ištremdamas per 40,000 nekaltų mūsų tautos vaikų.

Antrukart sugrįžęs, ir jau šeštuosius metus mūsų žemėje besiaučiąs, okupantas sistemingai ir dar žiauresnėmis priemonėmis baigia naikinti mūsų tautą. Šiandien mus pasiekiančios žinios iš tėvynės byloja apie naujus masinius išvežimus į Sibirą, į prievartos darbus, kur ištremtuosius laukia nepakeliamas šaltis, badas ir lėta kankinio mirtis. Taip pat kartojasi ir nuolatiniai areštai ir suimtųjų kankinimai. Ištremtųjų ir suimtųjų skaičius siekia šimtus tūkstančių žmonių ir graso visišku mūsų tautos išnaikinimu.

Likusiems tėvynėje stengiamasi išrauti iš širdžių visa, kas sudaro žmogaus gyvenimo prasmę: tautybę, tėvynės meilę ir religiją. Nauju įniršiu tęsiamas tikinčiųjų persekiojimas, suimami ir tremiami dvasininkai, tautos branginamos šventyklos paverčiamos sandėliais, šokių salėmis ir arklidėmis.

Mes girdime sunkiai aidinčius mūsų brolių ir seserų žingsnius tolimame Sibire, negailestingai nuo motinų atskirtų vaikų graudų skundą ir tėvynėje pasilikusiųjų mūsų kovotojų ir partizanų pagalbos šauksmą.

Ir visa tai vyksta dvidešimtajame amžiuje, veikiant Atlanto Chartos, Jungtinių Tautų Chartos principams, Žmogaus Teisių Deklaracijai ir esant pasmerktam genocidui.

Mes, išgyvenusios mūsų tautos naikinimo pirmuosius etapus, gyvos liudininkės 1941 m. birželio 14-17 dienų išvežimo žiaurumų, būdamos didžiausio pavojaus dėl mūsų tautos likimo išvakarėse, susiradusios prieglobstį Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir kituose vakarinių demokratijų kraštuose, kreipiamės į viso pasaulio lietuves moteris.

Mes kviečiame prisiminti lietuvių tautos tragediją—jos dešimties metų okupaciją ir po metų vykusius išvežimus, *skelbdamos birželio 15-tąją mūsų rimties ir susikaupimo diena.*

Melskite tą dieną, kad Aukščiausias suteiktų mūsų kraštui laisvę ir nepriklausomybę, kad grąžintų mūsų tautos vaikus iš šaltojo Sibiro, kad atitolintų mirtį nuo mūsų tautiečių, kurie kankinami vergų darbais, kad laimintų mūsų brolius, kovojančius prieš okupantą.

Skelbkite tą dieną apie Lietuvai padarytą skriaudą savo susirinkimuose, minėjimuose, spaudoje ir per radiją.

Veikite savo vyrus, vaikus ir pažįstamus, kad jie remtų jūsų balsą.

Kovokite, kad vieningu visų pasaulio lietuvių darbu mūsų tėvynė atsikurtų laisvam demokratiniam gyvenimui.

Pabaltijo Moterų Tarybos
Lietuvių Atstovybės
Prezidiumas:

Birutė Navickienė,
Ligija Dirkienė,
Salomėja Narkeliūnaitė

New York, 1950 m.
balandžio mėn. 20 d.

MOTINOS DALIA

Vakaras toks liūdnas.
Obelys nulinko.—
Tai mano dukrelės
sodan susirinko.

Viena iš už jūrių,
kita iš už marių,
o trečia jauniausia—
iš anytos dvaro.

Obelų žiedeliai
krinta man po kojų—
tai dukrelės verkia,
graudžiai ašaroja.

Pašipurtė vėjas,
subraška žilvyčiai—
tai sūneliai mano
renkas į seklyčią.

Už stalų susėda,
šnekasi, dainuoja . . .
Ak, Dievuli baltas,
Aš tik taip dūmoju.

O, kad jie čia grįžtų,
o, kad susirinktų—
sode obelėlės
taip liūdnai nelinktų.

Vakaras toks liūdnas.
Šaltas vėjas pučia.
Ten už kalno groja
piemenys skudučiais.

Kazys Inčiūra

1920 m. gegužės 15-tą susirinko Lietuvos Steigiamasis Seimas.

DAR PALAUKI, MAMA . . .

Menu—griaudėjo dienos rūsčiu perkūnu.
Šėlo audros baisios žemėje gimtoj . . .
Išlydėjai dukrą, išlydėjai sūnų—
Išlydėjai savo džiaugsmą nežinion.

O paskui laukei pylimu pareinant vis.
Lūžo žvilgsniai toliuos nesulaukiant, ne . . .
Eina kas—nueina pro šilus pro gojus—
Neatneša žinią niekas pas tave!

O dienos su viesulais kažkur vis lekia,
Ir grimsta metai bedugnėn praeitin . . .
Ak, kodėl niekas, niekas nepasakė,
Kad kančioj reiks alpti svetimoj šaly. . .

Toli, toli tu šiandien, miela mama!
Ne!—tu juk čia pat—širdy manoj!
Jaučiu tave aš vėjuje nuo marių,
Ir šlamėjime palmės, ir saulės kaitroj! . . .

Matau dažnai skausmu raižytą veidą
Ir toliuose įsmigusias liūdnas akis.
O kaulėti pirštai rožančių stipriai spaudžia:
Kada dukra, kada sūnus namo pargrįš! . . .

Nežinia, ką kuždas šiandien liepos prie seklyčios,
Ir ką apverkia beržas gale lauko . . .
Suraminsim tave ir paguosim—kai sugrįšim:
Tik palauki, mama, dar palauki! . . .

Mg. Vinkšnaitienė

ŽYDINTI VAIKYSTĖ

Menu, kai gaudžiau pievoje plaštakes.
Dangus žydėjo mėlynu šilku.
O tąsyk man mamytė sakė—
sūneli, neik miškan—ten daug vilkų . . .

Mačiau sapne užburtą pilį,
tą pilį slibino baisaus,
jos samanotam bokšte karalaitė tyli,
vis laukia, kol kas slibiną nukaus . . .

Sakiau—mamyte, tu sulauksi,
kada lakūnas būsiu aš.
Tada parnešiu saulės aukso—
sūnelis laimę tau atneš.

Taip miela kartais mintimis nuklysti
anais žaliuojančiais laukais,
laukais, kur žydinti vaikystė
daug mano džiaugsmo palikai!

Edvardas Slapšys

MŪSŲ MOTINA

"O atsimenu namelį aš gimtinį savo.
Kur motulė prie ratelio supdama
niūniavo.

Ir dainelė ta lopšinė, ta daina motulės,
Ir šiandieną man ausyse skamba čiūčia liūlia . . .

Kai į saulę pažiūrėsiu, vakaro saulutę,
Man ji primena kaip gyva mylima motutę . . .

Motina tai—vardas, iš visų vardų gražiausias. Jame aidi visas krikštolinės kūdikystės džiaugsmas, jame spindi visi jaunystės mieliausi prisiminimai, jame glūdi mūsų visų švelniausi jausmai.

Motinos gyvenimo dalia yra auka. Kiek kartų švelni motinos meilė davė gyvybę naujam žmogui, tiek kartų ji žvelgė mirčiai į akis. Gyvybės aukai pasiruošusi, motinos meilė yra galingesnė už pačią mirtį. Šiaurės Amerikos pakrantėje plaukė ekskursija. Netikėtai baisus sprogimas mašinų skyriuje perplėšė laivą pusiau. Kaip paprastai, gelbėjimosi pirmenybė buvo suteikta moterims. Vienai motinai su dukrele teko paskutinis gelbėjimosi ratas. Įsikabinusios į jį, jodvi pradėjo skęsti. Ką daro motina? Ji palieka gelbėjimosi ratą savo dukrelei ir, palaiminusi ją, nuskęsta negailestingose Atlanto bangose. Tokių pavyzdžių pilna žmonijos istorija.

Štai kodėl žymusis auklėtojas L. Ioebmann'as perspėja, kad "moteris, nenorinti aukotis, tenesiryžta būti motina." Motinos džiaugsmas yra kūdikio džiaugsmas, motinos skausmas yra jos kūdikio skausmas. "Ir jeigu motinos širdis būtų vienoje žemės rutulio pusėje"—sako rašytojas M. Herbertas.—"o jos kūdikis—kitoje, tai motinos meilė pasiektų jį per kalnus ir klonius, ugnį ir vandenis, per tamsias prarajas ir beribes jūras. Taip, mažoje motinos širdyje dega meilė, didesnė už visą pasaulį."

Nors ir didesnė už visą pasaulį, motinos meilė yra neatskiriama nuo tėvynės. Tėvynė—tai bendroji visų Motina. "Ten močiutė užlingavo raudomis mane, į krūtinę skausmą savo liejo nežinia" (Maironis). Ten kuklios rugiagėlės moja melsvomis galvutėmis iš aukso rugių lauko ir žydinčiomis pievomis čiurleną upeliai nepailstamai kartoja motinos dainuotą lopšinę. Tenai lengvučiai debesėliai užsimąstę žiūri į giliųežerų veidrodžius ir gimtieji nameliai su vyšnių sodais ir pakelės Rūpintojėliais skleidžia tą pačią saugią ramybę, kuri atgaivindavo mus, užmigusius ant motinos kelių . . .

Nuliūdusi ir svetimųjų išniekinta, savo išblaškytų vaikų sugrįžtant laukia visų mūsų bendroji Motina ir Tėvynė—Lietuva. "Tikiu vėl kada nors paglostys mano veidą rankelės tavo švelnios, kvapios, kaip tos rožės, ir tavo liūdnos akys man šypterės laimingai. Prie rankų tų brangių pripuolus, ilgiom lūpom, kaip Tomas Viešpaties žaizdas kai palytėjo, sušuksiu laimėj skęsdama: MAMATE MANO!" (Marija Pečkauskaitė).

Elena Noreikienė (L.)

MAMYTEI

Kad tau pasakytų nors vėjas,
Kad mūsų sulaukti gali,
Kad greit vėl audra bus praėjus
Saulėtoj gintaro šaly.

Kad tau pasakytų bent paukščiai,
Kad mes kalnuose ir gyvi,
Pūgoj visą naktį aš šaukčiau,
Kol aidą išgirstum širdy.

Kad man pasakytų bent saulė,
Kol vėj už kalnų nusileis.
Kad jūsų nematė keliaujant
Į rytus tremtinių keliais.

Kad debesys man pasakytų,
Kad, grįžus į gimtus namus,
Linksma pasitiks mus mamytė,
Tėvelis atkels vartelius.

Kad žvaigždės galėtų sakyti,
Kad mūsų kelionė kalnuos
Yra tiktai sapnas trumpytis,
Kai vėjas dainuoja laukuos.

Gražina Tulauskaitė

1923 m. gegužės 13-tą išrinktas II Lietuvos Seimas.

If Coal Goes--We Are ALL Gone!

Unless We Get: NEW HEAVY INDUSTRIES ...and SOON!

Anthracite mine production already has fallen to a tonage fifty percent below prosperity levels of the 1920's. Forecasts indicate a new low for 1950.

BUSINESSMEN! FARMERS! BUILDERS! WORKERS! HOME-MAKERS! EMPLOYERS AND EMPLOYEES, KEEP FACTS FOREMOST IN MIND:

Destruction of coal prosperity hits you too. When the anthracite industry idles, when pays are lost—that's money that can't be spent.

ELECT A STATE GOVERNMENT THAT IS DOING SOMETHING AND WILL CONTINUE TO DO MUCH MORE—F O R Y O U !

Governor Duff has set the pace. He has brought 1,506 new industries into Pennsylvania in only three years. There are in the State today 42 more heavy industries, man-job plants, than there were at the height of the Second World War.

JOHN S. FINE, REPUBLICAN CANDIDATE FOR GOVERNOR, IS PLEDGED TO CONTINUE AND EXPAND THE DUFF PROGRAM. A HOME-TOWN GOVERNOR KNOWS YOUR PROBLEMS. FOR YOUR OWN AND YOUR CHILDREN'S WELFARE, SUPPORT THE DUFF - FINE - WOOD - LIVENGOOD - BELL - GUNTHER TICKET IN THE REPUBLICAN PRIMARY, MAY 16.

REMEMBER: Despite the Duff Program's service to all the people, with enlarged and improved State Hospitals, farm-to-market roads, greater Public Health Service, Soldiers' Bonus, and all other progresive advantages for ALL the people, Pennsylvania State costs under Governor Duff are less than one-half of California's, only one-half of New York State's for O N L Y GOVERNMENT ALONE!

OUR FORGOTTEN MILLIONS IN ACCIDENTS

By ROY L. DAVIS

WE HEAR a lot these days about how cheaply human life is valued in other parts of the world, particularly in eastern Europe and the Orient where populations are big in size and cruelly low in living standards. It is not altogether uncommon to read from time to time that tens of thousands of men, women and children in sick and impoverished China have died of famine or plague.

As the propaganda phase of the cold war grows hotter and hotter, from behind the iron curtain we learn that communist Russia, while preaching the brotherhood of man and equality for all classes, has ruthlessly established slave labor as part of its fixed economy. The life span of these doomed slaves, some prisoners of war still held captive by the tyrants of the Kremlin, others dissidents from satellite states, and still others mere political offenders within Russia itself, is brutally short and stern.

Worst Accident Record in the World

While it is entirely natural that we, as a free people, should be appalled to find that such conditions still exist in other parts of the world, I wonder if we are entirely in a position to throw stones. In a very real sense, we have no slave labor. True also that famines and plagues are unknown in our country. But we have succeeded in establishing the worst accident record of any nation in the world. Indeed, in the field of automobile accidents, at least, each year we pile up more than all of the rest of the world combined.

Listen to a few figures, which I hope will not be monitored to the propaganda bureau in Moscow.

In the past 10 years alone, accidents in the United States killed approximately 1,000,000 men, women and children and injured more than 95,000,000 other men, women and children, crippling and maining many of them for life. The economic cost of those accidents was, believe it or not, approximately $48,000,000,000—yes, I said **billions**, not **millions**; and that is a conservative figure. Stop and consider, for just a minute, that $48,000,000,000 is nearly 20 percent of our entire national debt, and the killing or maiming of people cannot, of course, be measured in terms of dollars and cents, regardless of how high you figure.

Now to complete the whole sickening, unpardonable picture, take a quick look at how those totals break down by calssifications:

Home Accidents Head List

Home accidents accounted for more than 360,000 killed and some 49,000,000 injured. In other words, here in modern America more persons were killed and injured right in their own homes during the past 10 years than any other place. Motor vehicles captured the runner-up trophy, with more than 310,000 killed and approximately 11,000,000 injured. Occupational accidents nosed into third place, with a record of 170,000—plus dead and some 18,000,000 injured. Accidents in public places, excluding those caused by automobiles, was fourth with more than 142,000 killed outright and some 18,000,000 mained.

What price peace, what price freedom or good health standards, if human life and limb in America are to be held so cheaply in the name of accidents.

Accidents Don't Just Happen

Back in the days when people still believed in witches, headless horsemen and doomsday slogans, someone did America and the rest of the world the disservice of coining the phrase, "Accidents will happen!" Nothing was ever more harmful to human security, nothing ever more untrue, than that statement. Accidents don't just happen. They are always **caused**; Therefore, accidents are not inevitable, they can be prevented and they must be drastically reduced. When a locomotive engineer runs past a red signal trying to make up lost time and kills two score of his passengers, it is not an accident that "just happened.' 'It was caused! When a defective boiler lets go, as inevitably it will, and kills or maims half a dozen persons, it is not an accident that "just happened'. It was caused! Unpreventable accidents are rare. The great majority of accidents are due to either rank carelessness or the fatalistic belief that "accidents will happen," or both.

The time has long passed for all of us to discard granny notions of the candlelight age and put aside the horse and buggy age methods we are using to combat the gravest single evil that annually, year after year, confronts our nation and our people. If a person were to announce in any meeting other than a safety congress that he could show the nation how to save 20 percent of the national debt in a single decade, he would be hailed as an economic genius and a financial wizard. Yet, it can be done simply by preventing accidents.

Then what must we do to make people think as modernly about accidents as they do about motor cars and hydrogen bombs? The answers are not altogether pleasant, but they are too obvious to be shunned any longer. They are three in number and, as I see them, here they are:

Three Answers

1. Safety organizations, safety teachers and safety specialists must streamline and modernize their attitudes and methods. They are still using tools of the gaslight days. They simply are not getting enough results for the time and money they spend.

2. Public officials, including those in the executive branch, legislative branch and judicial branch of government, must courageously modernize laws, ordinances and regulations which affect public safety, adopt new statutes where necessary, **and enforce every one of them without fear or favor.** None of these things is now being done adequately either in Iowa or any other state.

3. Employers, who are responsible for the safety of their employees 40 or more hours every week in the year, must become selfishly enlightened about accident prevention. They must understand, first, that they **are** responsible for their employee's safety. In the same spirit, they must recognize that their responsiblity is not merely that of paying out a few dollars when a worker is killed or injured, but that their frist obligation is is to make an accident practically impossible. Everybody gains by that system. The employee is spared untold suffering and the employer will be surprised to find how much and how rapidly his profits will rise.

Public Officials Timid

Our public officials are much too timid about enacting new safety laws and enforcing what laws we now have on the statute books. Take the field of traffic accidents, for example. Firm and impartial enforcement of the laws by the police in every state, backed up with stern sentences by the courts, backed up in turn by the press, would reduce street and highway accidents at least 25 percent within a few months and probably 50 percent within a year. Add to this compulsory safe driver education in all high schools, the enactment of modern driver licensing and periodic motor vehicle inspection laws and the establishment of a national uniform motor vehicle code, and traffic accidents will cease to be a major problem within from two to not more than four years.

Campaign of Education

Finally, how are we to reach the employer and the home owner? Education is the primary answer, and all who have an interest in public safety must do their share, including government, business, industry, the schools and the public as a whole. Through insurance rates and insurance laws, some pressure can be brought to bear on the employer, but until he is personally **sold** on the need for safety in his shop or plant, progress will not be great. The homemaker must be reached entirely through education. Here, too, we have all done much too little.

We must embark upon an unlimited and unremitting campaign of education through advertising in the newspapers and magazines, instruction in the schools, lectures to groups and organizations, by radio announcements and talks, by television motion pictures—literally by every media and means of personal contact with the people themselves. We must keep everlasting driving home the fact that accidents don't happen, they are caused; we must show how they are caused and how simply they can be prevented. This phase alone of our effort may seem a bit costly, but compared to the price we now pay for accidents, it will still be cheap.

During the past several decades we have been doing quite handsomely by the forgotten man. It is now time that we did something for our forgotten millions. We can't give-back or fully repair the lives that have been lost or crippled forever, but we can prevent it from happening to millions more every decade—indeed, every year or two. Unless we have the ability and courage to thus put our own house in order, we had better stop throwing stones at other peoples' houses.

(The Fraternal Age, April, 1950.)

MEMBERSHIP INCREASES WHILE LODGES DECREASE

Each year, in compiling **Statistics Fraternal Societies** for **The Fraternal Monitor** much interesting, comparative data is produced as indicating some unusual trend in the development of teh fraternal benefit society movement. One of these, taken alone, would falsely indicate a lagging interest in fraternalism. This item concerns the fluctuating increase and decrease from year to year in the total number of lodges.

During the past ten years a number of societies have shown, in each annual report, a decrease in the number of their lodges. This decrease has been small each successive year but more or less steady. Other societies have shown a corresponding small, but steady, annual increase. Nor is this decrease—or increase—in lodges confined to the smaller or larger societies. A cursory survey would indicate no definite pattern.

Being curious, the writer delved into the back files of **Statistics** for the past ten years and prepared a table of lodge totals and membership totals for each year. By consulting the table given below it will be noted that the lodges reached their peak with 100,420 in the year of 1941. Also, it was a top year for membership. The following year there was a drop of around 5,000 in the lodge total and a falling off of some 47,000 in membership.

Then the picture changes. In 1943 there was a further drop of more than 4,000 in lodges but an increase in membership of about 140,000. In 1946 the lodge total went up around 1,000 and the membership increased around 300,000. Since that time membership has climbed steadily upward. And during these last three years the lodge total has fluctuated up and down with a differential of about 1,000. Here's the table:

	Numeber of Lodges	Total Number of Adult,Juv. and Soc. Membership
1940	99,048	7,870,259
1941	100,420	8,077,592
1942	95,464	8,030,874
1943	91,312	8,201,229
1944	95,118	8,369,591
1945	94,836	8,712,795
1946	95,857	9,022,719
1947	93,387	9,284,252
1948	94,911	9,555,672
1949	93,600	9,660,093

This would indicate that there is but a small connection betwen the erratic lodge increase and decrease, and the steady increase in membership. This also holds good in the individual reports of the Societies. Those having no increase, or even a slight decrease, in the number of lodges during the past year have, nonetheless, shown a substantial increase in membership together with insurance in force.

The question then arises: How do you account for the falling off in the number of lodges? There are several answers, but perhaps the best one is that the condition is due to dry rot. When a lodge reaches the decadent stage, where it merely goes through the motions of a meeting, with small attendance and few if any new members, acquired during the year, one of two things usually happen to it. It is either rejuvenated with new and younger executive blood, or it is closed, and in some instances consolidated with another in its immediate vicinity. This has accounted to a large extent for the drop in the lodge total for the system.

While we are on this question of the decadence among some of the smaller lodges, the following excerpts from an editorial by Editor Jim Daly, in the United Commercial Travelers **The Sample Case**, is very much apropos:

"Do you have some faithful old brother who has served you for years and whom you plan to continue in office because it is easier than finding a new one?

"Yes we know the answer—'It would kill him to defeat him.' Well that is not the truth and you know it. Ask the old brother. If he **wants** to continue—and your Council is growing—let him continue. Chances are he will ask to be relieved. He fears to quit because he thinks he will let you down if he does. He would be glad to sit on the sidelines and enjoy things for a while. You do not understand this, so you keep making him work.

"And, brothers, you who have served for many years know now that you are not able to do as much as you did formerly. Perhaps you even know that a younger man would be an advantage to the Council. Well—you be fraternal also. You know how it can be done."

(The Fraternal Monitor, April, 1950.)

1946 m. gegužės 23-čią Flensburge numirė Martynas Jankus (gimė rugpiūčio 7, 1858 m.)

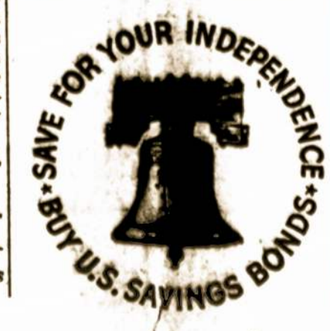

1931 m. gegužės 6-tą pratęsta 5 m. Lietuvos ir Sovietų Sąjungos sutartis, pasirašyta lapkričio 27, 1926 m.

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)

Laiškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711
73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

VYKDOMASIS KOMITETAS

Kun. Jonas F. Baltusevičius, Dv. Vad., 1708 Jackson St., Scranton, Pa.
Leonardas Šimutis, Prezidentas, 2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Adv. Jonas J. Grigalius, Vice Prezidentas 52 G St., So. Boston, Mass.
Vincas T. Kvetkas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
Petras J. Karašauskas, Iždininkas, 13 Garrahan Street, Lyndwood, Wilkes-Barre, Pa.
Jurgis K. Venslovas, Iždo Globėjas, 1267 E. 82nd St., Cleveland, O.
Vincas Abromaitis, Iždo Globėjas, 113 Patterson St., Tamaqua, Pa.
Matas Žujus, Redaktorius, 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

KONTROLĖS KOMISIJA

Leokadija Žemaitytė, 1419 N. Main Street, Scranton, Pa.
Pranas Katilius, 1059 Blair Avenue, Scranton, Pa.
Vincas Grieštaraitis, 84 Division Street, Pittston, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

Pranas Rakauskas, 171 Crary Avenue, Binghampton, N. Y.
Pranas Andrulionis, 12 Cottage Street, New Britain, Conn.
Kazys D .Rubinas, 10503 Edbrooke Ave., Roseland, Illinois.

TEISMO KOMISIJA

Juozas Batvinskas, 94 Fulton Street, Wilkes-Barre, Pa.
Petras P. Muliolis, 6606 Superior Ave., Cleveland, Ohio
Petras Medonis, 9030 Beverly Court, Detroit, Mich.

ŠVIETIMO KOMISIJA

Kun. Pranas M. Juras, 94 Bradford Street, Lawrence, Mass.
Kun. Dr. A. G. Rakauskas, 100 Freeport Rd., New Kensington, Pa.
Albina Poškienė, 6606 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill.

LABDARYBĖS KOMISIJA

Bronė Rakauskienė, 171 Crary Avenue, Binghamton, N. Y.
Pranas Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.
Kun. Vytas Žemaitis, 258 Slocum Street, Kingston, Penna.

JAUNIMO KOMISIJA

Vincas Matikevičius, 235 Mosier Street, Nanticoke, Penna.
Reimondas Leškauskas, 16 Mill Street, Pittston, Penna.
Leona Bagdonaitė, 68 Elm St., Plymouth, Pa.
Jurgis Plitnikas, 55 Pierce Street, Plymouth, Pa.
Kun. Wm. Kwinn, 111—4th Street, Spring Valley, Illinois

LIET. R. K. SUSIVIENYMO A. KUOPŲ RAŠTININKŲ ADRESAI

(Tęsinys)

46 kp. J. Nevulis, 900 Main St., Sugar Notch, Pa.
47 kp. S. Petruškevičius, 304 S. Beech St., Mount Carmel, Pa.
48 kp. Bronislova Jonelienė, 1637 S. 51st Ct., Cicero 50, Illinois
49 kp. Jos. Shaulis, 114 W. Buttonwood St., Reading, Pa.
50 kp. A. Daminaitis 1427 E. 90th St. Cleveland 6, Ohio
51 kp. Nellie Rolenitis Box 57, New Philadelphia, Pa.
52 kp. Mrs. Sadie Balčiūnas, 7 Harkuay Rd. N. Andover, Mass.
54 kp. K. M. Rinkus, 1345 Broadway Ave., N. W., Grand Rapids, Mich.
56 kp. Pranas Bučevičius, 199 Phillips St., Lynwood, Wilkes-Barre, Pa.
57 kp. V. Stepulis, 256 Battle Ave., Exeter, Pa.
58 kp. A. B. Radauskas, 1640 Hazel St., Curtis Bay, Md.
59 kp. P. Yogis, Box 214, Gallitzen, Pa.
60 kp. John Adomavičius, 139 W. 52nd St. Bayonne, N. J.
61 kp. Pranas Aruškevičius, 216 Sussex St., Old Forge, Pa.
62 kp. Marijona Aldakauskienė, 1223 Kentucky Ave., Sheboygan, Wis.
63 kp. S. N. Marks 1917 Pointview Avenue, Youngstown, Ohio.
65 kp. J. Spranaitis, 113 Montgomery St., Paterson, N. J.
66 kp. Sophie V. Zebart, 67 Steamboat Road, Great Neck, L. I., N. Y.
67 kp. J. Simanavičius, 1328 Carlisle Avenue, Racine, Wis.
68 kp. Antanas Čižauskas, 10 John St., Pana, Ill.
69 kp. Jonas Šupšinskas, 190 So. Main Street, Ashley, Penna.
70 kp. Mary Malinosky 600 Grace St. Old Forge, Pa.
75 kp. Agota Šukvictis, Box 84, Wanamie, Pa.
76 kp. Mrs. Mary Budres, 1208 Merrill Ave., Beloit, Wis.
77 kp. V. Montvila, 145 Kelly St., Luzerne, Pa.
78 kp. V. J. Mikelionis, 210 South St., DuBois, Pa.
79 kp. A. Bieliauskas, 106 E. Main Street. Glen Lyon, Pa.
80 kp. Matilda Galgauskas, 400 Church S., Lynon, Pa.
81 kp. Ona Červokienė, 37 Franklin St., Norwood, Mass.
82 kp. Frank Ražaitis, 1724 Oregon Street, St. Louis 4, Mo.
83 kp. Simonas Galinis, 115 Putnam Street, Scranton, Pa.
84 kp. P. Kunca, 517 W. Main St., Meriden, Conn.
85 kp. Jonas Litvinas, 4610 So. Wood Street, Chicago 9, Illinois
86 kp. J. Lukoševičius, 710 Prospect St., Portage, Pa.
87 kp. Anna Kelpša, 1410 Faulsey Way, N. S. Pittsburgh 12, Pa.
88 kp. Sophie Miller, Box 651, Donora, Pa.
89 kp. J. Leonaitis 35 Pratt Street E. Hartford, Conn.
90 kp. Jos. Silale 313 W. Green St., W. Hazleton, Pa.
91 kp. Anelė Janušaitienė, 21 Chapman Street, Waterbury, Conn.
92 kp. A. Andriulionis, P. O. Box 196, Bentleyville, Pa.
93 kp. J. G. Bogden 15 S. 11th St., Easton, Pa.
94 kp. Stasys Jakutis 701 E. Second St. S. Boston, Mass.
95 kp. P. Mikalauskas, 73 Campton St. So. Boston 18, Mass.

(Bus daugiau)

RINKTINĖS MALDAKNYGĖS

Kiekvienas Lietuvis Katalikas Turi Galimybės Pasirinkti Gražiausią Lietuvių Kalba Išleistą Maldaknygę Prieinama Kaina. Pasinaudokite Proga.

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko ir išleido kun. P. M. Juras. Kaina $4.00. Maldaknygė turi 788 puslapius. Minkštais viršeliais, papuošta lietuviško stiliaus kryžiumi. 106 paveikslėliai, daug jų paimti iš Mišiolo. Evangelijos sekmadieniams ir bažnytinėms šventėms. Novenų 12. Litanijų 16. Vainikų maldų (karunkėlių) 7. Giesmių 9. Trejos Mišios (vienos liturginės maldos iš Mišiolo). Graudūs verksmai. Daug įvairių maldų su atlaidais. Visi poteriai.

RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko ir išleido kun. Pr. M. Juras. 544 pusl. Kaina $3.00.

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienatinė Amerikoj išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis taip, kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų.

ŽYMIAI NUPIGINTOS MALDAKNYGĖS

DANGAUS ŽVAIGŽDUTĖ, juodais apdarais (originalė kaina $1.50) . . $1.00
MALDŲ VAINIKĖLIS (originalė kaina 70 centų) 50
MALDŲ VAINIKĖLIS, juodais apdarais 40

Kreipkitės į
"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
73 E. South Street (P. O. Box 32). Wilkes-Barre Pa

VIETINĖS ŽINIOS

LIETUVIŲ KALBOS KURSAI KINGSTONE BAIGĖ DARBĄ

Balandžio mėn. 27 d. lietuvių R. K. Šv. Marijos parapijos svetainėje, Kingston, Pa. su iškilmėmis buvo užbaigti keturius mėnesius trukę lietuvių kalbos kursai. Šia proga kursantai ir svečiai iš parapijos išklausė Šv. Marijos parapijos klebono kun. J. V. Inčiūros ir kursų vedėjo prof. dr. V. Bieliausko kalbų ir po to patys parodė, ką buvo išmokę.

Savo nuoširdžioje kalboje šių kursų steigėjas ir globėjas kun. kleb. J. V. Inčiūra nušvietė bendrą lietuviškumo stovį savo parapijoj. Šv. Marijos parapijoj Kingstone seniau buvo stipri lietuvių kalbos mokykla. Tuomet šeštadieniais susirinkdavo ligi 120 vaikučių, kuriuos parapijos vargonininkas muz. J. J. Šaučiūnas mokino lietuvių kalbos. Nors ir sunkus tai buvęs darbas, tačiau tuo būdu dalis čia gimusio jaunimo išmoko savo tėvų kalbą ir liko tikrais lietuviais. Deja, nutautėjimas, kuris yra lietuvių silpnybė, neaplenkė ir Šv. Marijos parapijos; ir čia pamažu tėvai ėmė nesidomėti, kad jų vaikučiai išmoktų lietuviškai ir taip atsitikę jau ne retai, kad tėvai neišmokę angliškai, o vaikai nemokėję lietuviškai" . . . Ir taip —tęsė kun. J. V. Inčiūra,—"buvo prieita pamažu prie stagnacijos ir lietuvybės merdėjimo, koks jis yra dabar." Tiesa, tai nesąs vien Kingston'ą liečiąs reiškinys ir dėl to esą dar liūdniau.

Kun. J. V. Inčiūra dėl to ir suorganizavęs savo parapijai lietuvių kalbos pamokas, kuriomis galėjo pasinaudoti visi, kas norėjo, tačiau tepasinaudojo tik 22 asmens ir teužbaigė tik 10 kursantų.

Po to, kursų vadovas prof. dr. V. Bieliauskas išreiškė savo apgailestavimą, kad vis dėlto Kingstono lietuviai nemokėję įvertinti savo klebono gilaus lietuvio patrijoto troškimų ir nepadarę jam džiaugsmo parodydami daugiau entuziazmo kursų atžvilgiu. Bet jis vis dėlto manąs, kad Kingstono lietuvių parapija duodanti daug vilčių. Tie 10 baigusiųjų turį būti apaštalai, kurie ragintų kitus sekti jų pavyzdžiu. Be to, parapija turinti džiaugtis kun. klebono asmenyje turėdama tokį kilnų lietuviškumo globėją.

Po kalbų kiekvienas iš kursantų parodė, ką išmoko ar tai pasakydamas eilėraštį, ar tai papasakodamas anekdotą, pasakėlę ir tt. Visa šventė praėjo su pakilusia nuotaika ir visi vėl kreipė savo viltis į kun. kleb. J. V. Inčiūrą, tikėdamiesi, kad rudenį jis vėl ras progos tęsti pradėtą lietuviškumo gaivinimo darbą.

Baigiant, tenka pasidžiaugti gražia iniciatyva ir iš kun. J. V. Inčiūros ir iš dr. V. Bieliausko pusės ir palinkėti jiems ir toliau darbuotis lietuvybę bestiprinant šiame klonyje. *(Jv.)*

KINGSTON

LRKSA 34-TOS KUOPOS NARIAMS

LRKSA 34-tos kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 14-tą, tuoj po sumos, Šv. Marijos parapijos svetainėje.

Visi nariai ir narės malonėkite dalyvauti.

Bus rinkimas atstovų į 57-ji seimą ir svarstymas kitų svarbių reikalų.

Ad. Kaduškevičius, pirmin.
Al. Kalinauskas, sekretorius

LRKSA 209-TOS KUOPOS NARIAMS

Reguliaris LRKSA 209 kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 14-tą, Šv. Marijos parapijos svetainėje. Pradžia 2-rą val. po pietų. Visi nariai-narės malonėkite dalyvauti. *Valdyb.*

LRKSA 30 KUOPOS NARIŲ DĖMESIUI

SCRANTON, Pa.—Reguliaris mėnesinis LRKSA 30 kuopos susirinkimas įvyks gegužės 14, tuoj po sumos, Šv. Juozapo parapijos svetainėje.

Visi nariai malonėkite dalyvauti ir atsiveskite naujų kandidatų įsirašymui. *Valdyba*

ŽUVO 3 ASMENYS

Ashland, Ohio.—Gegužės 3-čią dėl troko ir buso susitrenkimo žuvo abu vairuotojai ir keleivė Mrs. Norma Helmer iš Cleveland. Penki keleiviai suspėjo pro langus išlyst pirma, negu busas paskendo ugnyje.

A. A. Mirusiems

A. a. Antanas Katkauskas, 40 metų amžiaus, gyv. 36 Hill Park Ave., Pittston, Pa., numirė gegužės 5-tą Pittston state ligoninėje, palaidotas gegužės 8-tą iš Šv. Kazimiero bažnyčios Mt. Olivet kaplnėse. Kadangi velionis buvo antrojo pasaulinio karo veteranas, tai jo laidotuvės buvo pagražintos ir militarinėmis ceremonijomis. Paliko dvi seseris ir tris brolius. Velionis buvo gimęs Pittstone. Priklausė prie Šv. Kazimiero parapijos choro ir prie Šv. Vardo draugijos. Armijon jis buvo įstojęs 1941 metais oro korpusan; ištarnavo 37 mėnesius. Dalyvavo New Guinea, East Indies ir Phillipine Islands žygiuose. Kovose buvo sužeistas ir apdovanotas Purple Heart ordinu. Iš kariuomenės buvo paleistas saržanto laipsniu.

A. a. Pranas M. Gudaitis, 49 metų, numirė balandžio 26-tą savo namuose, Hopewell, N. J. Velionis buvo gimęs Pittstone. Paliko žmoną, podukrą, brolį ir penkias seseris.

A. a. Antanas Rakauskas, gyv. 246 Poplar St., Wilkes-Barre, numirė gegužės 1-mą, palaidotas iš Švč. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse. Paliko žmoną, keturis vaikus, motiną ir penkis brolius.

A. a. Frances Casper, gyv. 74 Wood St., Hanover Township, numirė gegužės 3-čią, palaidota gegužės 6-tą iš Plymouth'o Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse, Muhlenburg. Paliko vyrą, dvi dukteris ir vieną anūką. Velionė buvo gimusi Plymouth'e, po tėvais Stadulytė.

A. a. Mrs. A. Marshall (Ganis), 55 metų, gyv. 278 Phillips St., Lyndwood, numirė gegužės 7-tą, palaidota gegužės 11-tą iš Plymouth Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Paliko vyrą, 3 sūnus, dukterį, posūnį, podukrą ir 7 anūkus.

LRKSA 163 KUOPOS NARIAMS

CHICAGO, Ill.—LRKSA 163 kuopos eilinis susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės (May) 14 d. 1950 m., Gimimo Panelės Švč. parapijos svetainėje, Marquette Parke, tuoj po sumos.

Nariai prašomi atsilankyti, nes tarsimės apie delegatų siuntimą į seimą. *Valdyba*

PAMINKLINĖS LENTELĖS ŠVENTINIMO IŠKILMĖS

NEWARK, N. J.—Balandžio 30-tą Švč. Trejybės parapijoje įvyko iškilmingas Lietuvių Amerikiečių Veteranų paruoštos paminklinės lentelės pašventinimas.

Šventinimo iškilmės įvyko per sumą. Veteranų eilės suėjo į bažnyčią su vėliavom, tarp kurių buvo ir Lietuvos trispalvė. Veteranų pirmininkas T. Norris, J. Leleišis nešė lentelę. Lydėjo veteranai ir veteranės pasipuošę gražiom kepuraitėm.

Prelatas Ignas Kelmelis sutiko maršuotojus ir pradėjo maldą. Pasigirdo trimito balsas ir didžiulis parapijos choras sugiedojo nacionalį Amerikos himną.

Prel. I. Kelmeliui pašventinus paminklinę lentelę, prasidėjo suma, kurią atnašavo kun. P. Bastakis. Pamokslą pasakė prelatas Ignas Kelmelis. Prelatas labai išgyrė veteranus už kilnų darbą, kuriuo kelia lietuvių vardą. Dėkojo visiems veteranams ir rėmėjams, kurie aukomis prisidėjo prie šio kilnaus reikalo (Kearney Šv. Vardo draugija paaukojo $100.00).

Pasibaigus pamaldoms, veteranai ir draugijų nariai pradėjo žygiuoti iš bažnyčios. Choras užtraukė Lietuvos himną, o po to giedojo "Neapleisk, Aukščiausias, Mūs ir Brangios Tėvynės." Žmonių akyse matėsi ašaros. Choras tikrai gražiai giedojo, vedamas gabaus muziko M. Bernoto.

Žmonių buvo daug, matėsi ir iš kitų parapijų.

Paminklinę lentelę prie Nežinomo Kareivio Kapo su didelėmis iškilmėmis tautinėse Arlingtono kapinėse padėjo gegužės 6-tą. Tą pačią dieną vakare Carlyle viešbutyje įvyko didžiulis bankietas, kuriame dalyvavo daug įžymių asmenų. Ten pat dalyvavo daug lietuvių iš Newarko ir kitų vietinių kolonijų.

J. Stasilionis

OHIO APSKRITIES SUSIRINKIMAS

Lietuvių R. K. Susivienymo Amerikoje Ohio apskrities kuopų atstovų susirinkimas bus laikomas sekmadienį, gegužės 21-mą, 1950, 2:30 po pietų, P. P. Muliolio raštinėje, 6606 Superior Ave., Cleveland'e.

Tad nors prieš dumetinį seimą vertėtų Ohio kuopoms bendriems organizacijos reikalams sueit pasitarti. Tad esate prašomi, ypatingai kuopų nariams atsakomingi pareigūnai, kaip tai pirmininkai ir finansų raštninkai, dalyvauti susirinkime.

Kviečia—
P. P. Muliolis,
Ohio apskrities pirmininkas

LENKIJOJE TEBEMEDŽIOJAMI BALTIEČIAI

Stockholm (LAIC).—Didžiojoje Baltvėžio Girioje, ypatingai Hainowkos apylinkėse, lenkų pasienio kariuomenė ir policija tebevykdo dideles "medžiokles"; gaudomi Lietuvos, Latvijos ir netgi Estijos atbėgėliai. Tai esą daugiausiai jauni vyrai, prasiveržę per geležinę uždangą po daugelio kruvinų susirėmimų, tikėdamiesi pasiekti Vakarų Europą. Daugelis žuvo prie sienos, betgi "stambesni daliniai" buvo užtikti Baltvėžio girioje ir prasidėjo medžioklės. Lenkų daliniams irgi tenka nukentėti susirėmimuose su pasirįžėliais baltiečiais.

NUKOVĖ 14 METŲ MERGAITĘ

Chelsea, Ala. — Gegužės 5-tą dviem šūviais 21 metų amžiaus Fred Wells nukovė 14 metų amžiaus Bobbie Jean Brewer ir sužeidė jos kompanijoną Roderick Salser, 21 metų amžiaus. Fred Wells prisipažino nukovęs mergaitę užtai, kad jis ją mylėjęs, o ji į jį nekreipusi dėmesio.

1924 m. gegužės 5-tą New Yorke numirė skulptorius Viktoras Baranauskas.

IŠ ROSELAND'O PADANGĖS

ROSELAND, Ill. — Lietuvių R. K. Susivienijimo Amerikoje 33-ji kuopa balandžio mėn. 29 d. turėjo linksmą subatvakarį.

Vakaro meninę dalį pradėjo Lietuvių Teatro artistai montažu "Tėvynės ilgesys", klausytojus mintimis nukeldami į gimtuosius namus, mylimą Tėvynę Lietuvą. Klausantiems ne vienam širdį suskaudo, o ypač tuo momentu, kada Alfas Brinka net šaukte šaukė: "Nemunėli, kur tu, o kur aš?"

Po minėto montažo, ALT ir LRKSA pirmininkas Leonardas Šimutis padarė turiningą ir įdomų pranešimą apie Lietuvių R. K. Susivienijimą Amerikoje, apie organizacijos pajėgumą ir klestėjimą. Klausytojams malonu buvo girdėti, kad LRKSA smarkiai auga ir progresuoja. P. Šimutis tarp kitko pareiškė, kad LRKSA aktyviai remia naujai atvykę tremtiniai, kurių per vienus 1949 metus prisirašė tūkstantinė.

Toliau buvo tęsiama meninė dalis, kurią išpildė Lietuvių Teatro artistai ir "Linksmieji Broliai", sudarydami visiems dalyviams malonaus juoko. Baigus programą, niekas nenorėjo dar keltis, plojimais privertė "Linksmuosius Brolius" dar padainuoti.

Po meninės dalies vyko šokiai, įterpiant lietuviškus žaidimus—ratelius ir dainas. Apie 2 val. ryto žmonės skirstės kalbėdami, kad būtų gerai, kad taip būtų kiekvieną subatvakarį, o vienas net pridūrė, kad čia tarp savųjų daug maloniau, negu kituose klubuose, ar tavernoje.

Kuopos nariai už surengimą linksmo subatvakario yra dėkingi kuopos valdybai, o ypač jos pirmininkui—F. Bružui, kuris kuopai sėkmingai vadovauja jau daug metų; be to, aktyviai dalyvauja ir kitose lietuviškose organizacijose, o taip pat nepamiršta ir tremtinių, kurių jau yra atkvietęs keletą šeimų ir padėjęs jiems įsikurti.

F. Bružas yra vienas iš tų, kuris per organizacijas nesiekia sau bet kokios asmeninės garbės ar naudos, bet dirba organizacijose vien tik iš pasišventimo, kaip tikras patriotas lietuvis.

33-ios kuopos nariai didžiuojasi turėdami tokį pirmininką.

Br.

NUMIRĖ NUO NUODINGO MAISTO

Coraopolis, Pa. — Balandžio 29-tą vietos ligoninėje numirė Mrs. Caponecchi, 39, o balandžio 30-tos naktį numirė jos 14 metų duktė Joan. Balandžio 26-tą šeima apsivalgė nuodingo maisto. Tik sūnus Augustas pasveiko.

SANDĖLIS KNYGŲ IR ŽOLIŲ

KNYGOS

Vainikėlis, paveikslluotos Mišių maldos, Tilžės spaudos	.75
Didžiausias naujas sapnininkas	$1.50
Lietuviška Gaspadinė, su 450 visokiausių receptų	$1.25
Naujas Savizrolas—juokingas..	.50
Laimės Nuspėjimas, Planetos...	.25
Duktė Gyveno Pūstynėje	.25
Duktė Marių, graži apysaka....	.30
Dangaus Žvaigždynas—su pabrėžimais, kaip planetos keliauja	.50
Raktas, kaip gali atrasti laimę..	1.00
Vaideliotka, apysaka apie Skaisgirio pilį, kur dieną-naktį degdavo lietuvių aukuras. Su paveikslais	.75
Dainų rinkinys, apie 120 dainų	.75
Velnias-Kapitonas, įdomūs skaitymai, knyga apie 400 psl...	1.75
Biblija, tai yra tikrai pilnas Šventraštis, 1127 pusl. apd...	2.50
Karvės ir Gerų Sūrių Padarymas	.25
Juokų, Mįslių, Šposų, Monologų Rinkinys	.35
Rinkinys Visokių Trumpų Pasakaičių, juokingų ir labai naudingų	.25

Geriausios ŽOLĖS, Kurios Yra Nuo Sekančių Kentėjimų:

Nuo strėnų ir inkstų skaudėjimo	.75
Nuo sutukimo, eik liesyn.....	1.00
Nuo nervų sugedimo, bemigės..	1.00
Nuo vandeninės ir širdies ligų	.75
Trejanka, stambios šaknys ariel.	.75
Nuo cukrinės ligos (diabetis)..	1.00
Nuo aukšto kraujo spaudimo, 5 uncijos	1.10
Nuo kosulio, dusulio, mainų ir bile kokios asthmos paleng...	.75
Nuo visokių reumatiškų sausligių	.75

Pinigus geriausias būdas siųstu pašto Money Order'iu, arba uždėtu mokesčiu, C.O.D.

M. ŽUKAITIS,
332 Dean St., Spencerport, N. Y.

1950 MAY 1950

SUN	MON	TUE	WED	THUR	FRI	SAT
	1	2	3	4	5	6
BRAKES • WINDSHIELD •						
7	8	9	10	11	12	13
STEERING • LIGHTS • HORN •						
14	15	16	17	18	19	20
TIRES • MUFFLER •						
21	22	23	24	25	26	27
MIRROR • STOP SIGNAL •						
28	29	30	31			
WINDSHIELD WIPERS						

...a "sticker" in time saves a fine... more important—*IT SAVES LIVES*

Each year, in Pennsylvania, almost 7,000 serious traffic accidents are caused by mechanical failure of cars. *But,* if Pennsylvania's figure for this type of fatality were as high as the national average, there would have been 20,000 *more* accidents. This means that the Pennsylvania Official Inspection system is responsible, each year, for saving more than 180 lives which would otherwise be uselessly sacrificed in traffic accidents caused by faulty equipment!

That is why the Pennsylvania Automotive Association and the Department of Revenue are holding an intensive car inspection campaign in May. Have your car inspected *now.* Make certain it is in safe mechanical condition for summer holiday and vacation driving. Your inspection station thoroughly checks brakes . . . windshield . . . steering . . . lights . . . horn . . . muffler . . . stop signal . . . windshield wiper . . . and, if found necessary, puts them into good working order.

Don't delay—have your car inspected in May. Let the month of May pay off in extra safety for you and your family.

No car will be permitted on the highways without a current inspection sticker after July 31.

MAKE SURE YOUR CAR IS SAFE— THEN DRIVE IT SAFELY

COMMONWEALTH OF PENNSYLVANIA
Department of Revenue

JAMES H. DUFF, Governor — OTTO F. MESSNER, Secretary of Revenue

PRANEŠIMAS LRKSA 91 KUOPOS NARIAMS

WATERBURY, Conn.—L. R. K. S. A. 91 kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 14-tą, 1 val. po pietų Šv. Juozapo parapijos senosios mokyklos patalpose. Malonėkite visi nariai ir narės dalyvaut, nes 57 seimas čia pat. Bus renžami atstovai ir svarstomi kiti svarbūs organizacijos reikalai. Kuo daugiau narių dalyvauja, tuo rimtesni būna pasitarimai.

Pranas Šopis,
nutarimų raštininkas

TĖVYNAINIŠKA VEIKLA

Philadelphia, Pa.—Iš tikro šaltinio teko sužinoti, kad Pranas Pūkas, 1910 Wallace St., Philadelphia, kaipo Lietuvos tėvynainis, platina čia "štampas" *Communism Exterminates Nations*, kur smulkiomis raidėmis randas išspausdintas ir Lietuvos vardas —*Lithuania*. *Pranešėjas*

BALTGUDŽIAI KENČIA NUO MASKOLIŲ IR SATELITŲ

Bern, Šveicarija (LAIC).—Iš Prahos atbėgę žmonės pasakoja apie baltgudžių tremtinių suiminėjimus Čekoslovakijoje. Lenkijoje irgi gaudomi baltgudžiai. Dr. Stasys Hryškievič, žinomas psichiatras, lenkų nuteistas kalėti už priešvalstybinę veiklą". Vilniuje maskoliai suėmė ir ištrėmė Sibiran kun. Adomą Stankevičių ir knyginingą Stasį Stankevičių. Romanistas dr. Pranas Hryškievič užsimušė iššokdamas iš trečio aukšto, kai MVD atėjo jo suimti.

Iš kitos pusės, baltgudžiai susilaukė paramos Vatikane: praeitą mėnesį Vatikano radio stotis kas penktadienio vakarą pradėjo transliuoti žinias baltgudžių kalba. Tas labai pradžiugino gudus, bet sovietinės stotys tučtuojau pralėjo trukdyti transliacijas.

Didysis LRKSA Ketvirtos Penna. Apskrities

IŠVAŽIAVIMAS

Sekmadienį

Birželio-June 4-tą, 1950

SANS-SOUCI PARKE

DAUG ĮVAIRENYBIŲ RĖFREŠMENTAI

UŽKVIEČIAME WYOMING KLONIO IR KITŲ KOLONIJŲ PUBLIKĄ DALYVAUTI.

RENGIMO KOMITETAS

CLEVELAND, OHIO

PAVASARIO LAIKAS ARTINASI

Laikas naujų užmanymų ir veikimo dėl kiekvieno žmogaus pagerinti gyvenimą; yra geras laikas pradėti taupyti, kad ir po mažą sumą, užtikrinant ateitį nuo rūpesčių; arba taupymu galima tapti namo savininku.

Lietuvių Banke taupymai su nuošimčiais auga kasdien. Taupymai yra po Federal Insurance Corporation—J. V. valdžios priežiūra, saugumas užtikrintas.

Šeštadieniais (subatomis) atidaryta iki 1 val. po pietų

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N
6712 Superior Ave. HE. 2498